

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič do Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kaniževa ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Cerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

V Avstriji bo zopet postavljen komisar Društva narodov?

Vznemirjenje v avstrijskih krogih zaradi sklicanja kontrolnega odbora Društva narodov — Za komisarja je baže predlagan češko-slovaški finančni strokovnjak dr. Pospíšil

Dunaj, 29. aprila. V tukajšnjih političnih krogih je izzvala veliko vznemirjenje vest, da se razpravlja med veleilami o sklicanju takozvanega kontrolnega komiteja, ki je bil osnovan leta 1922., ko je Društvo narodov izposlovalo Avstriji veliko investicijsko posojilo. Ta komite naj bi proučil sedanji položaj in predvsem ugotovil, ali niso ogroženi z avstrijsko-nemško carinsko unijo interesi upnikov, ki so Avstriji dali posojilo. Smatra se namreč, da bodo z osnovanjem avstrijsko-nemške carinske unije odpadli skoro vsi oni državni dohodki Avstrije, ki služijo za garancijo in amortizacijo tega posojila.

Se mnogo bolj, kakor vse to, pa vznemirja avstrijsko javnost vest, da se v ženevskih krogih govori tudi o tem, naj bi se za Avstrijo zopet postavil generalni komisar Društva na-

rodov, ki bi kontroliral celokupno državno gospodarstvo Avstrije. Zatrjuje se celo, da je za generalnega komisarja že predlagan češko-slovaški finančni strokovnjak pri Društvu narodov dr. Pospíšil, čegar kandidatura podpira ne samo Francija, marveč tudi ostale velesile. V avstrijskih službenih krogih so glede te vesti zelo rezervirani ter jih niti ne potrjujejo, pa tudi ne demantirajo.

V onih gospodarskih krogih, ki so že od vsega početka opozarjali na neprijetne posledice dunajskega pakta, vlada sedaj še večje ogorčenje, ker smatrajo, da je bilo izzivanje velesil z avstrijsko-nemškim paktom povsem nepotrebno in vidijo v vsem tem le dobro maskirano akcijo nemške diplomacije, za katero pa bo morala sedaj plačati račun Avstrija, predvsem pa njeno gospodarstvo. Zopetna nastavitve komisarja Društva narodov bi po-

menila za avstrijsko gospodarstvo hud udarec. Zato so vse važnejše gospodarske korporacije sklicale posvetovanja in pričakuje se, da bodo podvzele skupno akcijo pri vladi v tej smeri, naj Avstrija opusti vsako nadaljnjo akcijo glede carinske unije z Nemčijo in počaka, da se bo videlo, kako se bodo razvijali dogodki po odločitvah v Ženevi.

Pariz, 29. aprila. »Journal« in »Echo de Paris« potrjujejo vesti, da bo še pred zasedanjem Društva narodov sklican finančni kontrolni odbor, ustanovljen leta 1922., v katerem so zastopane Francija, Anglija, Belgija in Italija, ter da bo razpravljalo o gospodarskih posledicah avstrijsko-nemške carinske unije s posebnim ozirom na gospodarski položaj Avstrije in na mednarodno posojilo, ki je bilo izposlovano Avstriji leta 1922.

Angliji se obetajo novi davki

Vznemirjenje v angleških gospodarskih krogih — Proračunski deficit naj bi se kril z uredbo in povišanjem davkov

London, 29. aprila. AA. Listi objavljajo dolge komentarje o snočnem govoru zakladnega ministra Snowdena v spodnji zbornici. »Manchester Guardian« kritizira Snowdenove predloge o reviziji dohodninskega davka in pravi, da bo nova davčna politika vnebovljala prebivalstvo.

»Times« poudarja, da so predlogi zakladnega ministra za uravnoteženje proračuna izraz zadrege. Predlog o zemljarini je vzbudil v gospodarskih krogih veliko zanimanje.

»Daily Herald« piše, da bodo novi davki vključeni v finančni zakon, ki ga lordski zbornica ne more odobriti ne izpremeniti. »Daily Mail« piše, da so novi davčni predlogi volilna ofenziva proti lordski zbor-

nici. Priznava pa, da niso še znane podrobnosti teh predlogov.

Na večerajšnji seji spodnje zbornice je Neville Chamberlain označil državni proračun za neprostovoljno priznanje, da načelo svobodne trgovine ne odgovarja več zahtevam sedanje trgovske dobe. Dalje je Chamberlain poudaril, da je fond za podporo brezposelnim zelo važna postavka v proračunu. O tem vprašanju je pa Snowden govoril zelo malo. Govornik je dalje vprašal, kaj misli vlada ukreniti v tem vprašanju. Vlada je posodila temu fondu velike svote denarja, ki bodo dosegle, ako bo šlo tako dalje, prihodnji mesec 150 milijonov funtov sterlingov.

Nemški industrijci v Ljubljani

Jutri popoldne prispe v Ljubljano 18 odličnih predstavnikov nemškega gospodarstva

Ljubljana, 29. aprila. Industrijsko-trgovska zbornica v Düsseldorfu odnosno Deutsche Bergwerks-Zeitung priredi v sporazumu z našim trgovinskim ministrstvom, oddelek za zunanjo trgovino in z našim generalnim konzulatom v Düsseldorfu od 28. t. m. do 13. maja gospodarsko studijsko potovanje predstavnikov nemškega gospodarstva, v prvi vrsti industrije, po Jugoslaviji. Potovanja se udeležijo naslednji predstavniki nemškega gospodarstva: Hans Degen, Erich Dresler, generalni direktor Heinrich Dörste, dr. phil. dr. ing. Maks Reinhold, generalni konzul Jugoslavije Berlin »Scharlottenburg«, dr. Hesse, dr. Otto Kaufmann, Arthur Koppel, Ludwig Kramer, H. Rosterg ml., dr. Rosendahl, syndikus dr. Cloeren, zadnja dva po naročilu ustanjavljajoče se nemško-jugoslovske trgovske družbe, dr. Richard Senger, Heinz Ströhlein, Erhart Wilisch, A. Willemer, M. Hahn, gospodarski referent kr. trgovskega ministrstva in Albert Köhler, avtor knjige »Soine nad Balkanom«, kot vodja ekskurzije.

Nemški industrijci se pripeljejo v Ljubljano jutri popoldne, ob 18. bodo pa imeli sestanek z našimi gospodarskimi interesi v Zbornici za TOI. V zbornični dvorani se bo vršil ob tej priliki razgovor nemških gostov z našimi industrijci in trgovskimi krogih. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v trgovinskem ministrstvu polaga veliko važnost na sestanek naših interesentov z nemškimi industrijci, ker je želeli, da se prouče obojestranske gospodarske možnosti in eventualno gospodarsko sodelovanje v neposrednem razgovoru.

Nemški industrijci so se odpravili dav ob 8.55 iz Münchena. Jutri zjutraj si ogledajo tovarne KID na Jesenicah, popoldne se pa odpravijo v Ljubljano. Petek porabijo za izlete v bližnji ljubljanski okolici in pa za ogled raznih zanimivosti Slovenije. Po možnosti si bodo ogledali seveda tudi naše gospodarske ustanove, zlasti večja industrijska podjetja.

Iz Ljubljane odpotujejo nemški industrijci v Zagreb in tudi tam stopijo v neposredni stik z gospodarskimi krogih. Bivanje v Zagrebu in ogled okolice bo trajal do včerajšnjega 3. maja. 4. maja odpotujejo v Ljubljano in dalje preko Jajca v Zenico, Sarajevu, Vareš, Vrnjačko Banjo, Stalač, Skoplje, Bor, Metovnico, Paračin in Beograd. V Beogradu prispijo 15. maja in ostanejo tam do 18. maja.

Potovanja nemških industrijcev po Jugoslaviji ni smatrati za običajen turistični izlet. Gre za važne gospodarske probleme in upati je, da bodo neposredni stiki naših gospodarskih krogov s predstavniki nemške industrije mnogo pripomogli, da se naš gospodarski organizem okrepi in da dobi novih sokov za razvoj in napredek. Nemška industrija je na tako visoki stopnji, da iščejo praktičnih stikov z njo celo gospodarsko in industrijsko mnogo močnejše države, kakor je naša. Potovanje nemških industrijcev po Jugoslaviji je torej tem večjega pomena. Pozdravljamo odlične goste na naših tleh in želimo, da bi rodil njihov poset za naše gospodarstvo čim več sadov.

Bojkot jugoslovenskega uvoza v Italiji

Rimski glas o trgovinskih odnošajih med Italijo in Jugoslavijo

Trst, 29. aprila. »Popolo di Trieste« objavlja daljši članek iz Rima, v katerem se bavi s trgovinskimi odnošaji med Italijo in Jugoslavijo, o čemer še vedno živahno razpravlja italijanski tisk. Članek naglašja, da so trgovinski odnošaji med Jugoslavijo in Italijo še vedno zelo živahni in da ni umestna zahteva po reviziji trgovinske pogodbe. Izvoz lesa iz Jugoslavije v Italijo je od leta 1929 nazadovol za 6 odstotkov

kvantitativno in za 11 odstotkov po vrednosti. Italijansko ministrstvo za gozdove tudi ni več naročilo v Jugoslaviji sadik za pogozdovanje goličav, marveč jih uvaža iz Avstrije. Končno naglašja pisec, da je kriza v jugoslovnski lesni industriji vedno večja ter da jo skuša Jugoslavija ublažiti na ta način, da propagira graditev lesenih hiš v potresnem ozemlju.

Razpis predsedniških volitev v Franciji

Pariz, 29. aprila. Na seji ministrskega sveta, ki ji je predsedoval predsednik Doumergue, je podpisal dekret, s katerim je parlament sklican za volitve predsednika republike na dan 13. maja. Zunanji minister Briand je nato obrazložil zunanji položaj z ozirom na pogajanja o pomorski pogodbi in na skorajšnje zasedanje sveta Društva narodov.

Italijanske dobave za Rusijo

Rim, 29. aprila. AA. Uradni komunikacije navaja o pravkar sklenjeni dobavni pogodbi med italijanskimi industrijami in Sovjetsko Rusijo tele podrobnosti:

Država bo jamčila do 75% vrednosti vsake posamezne dobave. Naročila predstavništva sovjetske trgovine v Rimu bodo razdelili med tvornice za kable, instalacijske naprave za kemične tvornice in druge industrije. Nadalje bo italijanska industrija dobavljala letala, jeklo, precizijske stroje itd. Sovjetska Rusija bo plačala naročila v 25 mesecih.

Hud potres v Rusiji

Moskva, 29. aprila. 27. aprila je bil v sovjetski republiki Nahičevan zabeležen hud potres. V treh okrožjih je povzročil potres velika razdejanja. Stevilo človeških žrtev še ni znano, mora pa biti zelo veliko, ker je porušeni mnogo naselbin.

Poplave v Rusiji

Moskva, 29. aprila. AA. Povodnji so postale katastrofalne. V mestu so ustanovili 1500 rešilnih postaj. Vode so poplavlje 115 tovarni in 145 ulic. Velikanski most, ki se ga lani zgradili, je v nevarnosti, da se poruši.

Sladkor iz lesa

Moskva, 29. aprila. AA. Nemški profesor Bergius je iznašel način pridobivanja sladkorja iz lesa. Po njegovem načinu se dobi iz lesenih ostružkov do 70% sladkorja, primerne za živinsko krmo. Po nadaljnjem procesu postane ta sladkor uporaben za ljudsko prehrano. Prve poskuse bodo napravili v posebni tovarni v Harkovu, ki bo producirala 5000 ton sladkorja na leto.

Iz Španije

Barcelona, 29. aprila. AA. Trocki je prošil špansko vlado, naj mu dovoli, da se nastani v Španiji. V svoji prošnji navaja, da je bil med svetovno vojno žrtev starega španskega režima in da je zato španska republika dolžna popraviti storjeno krivico. Listi navajajo, da so Trockega mes svetovno vojno izgnali iz Španije in ga poslali v Zedinjene države.

Velika železniška nesreča v Franciji

Pariz, 29. aprila. AA. V bližini bastileke postaje sta snoci ob 19. trčila dva vlaka. Ranjenih je bilo 80 potnikov.

Higijenska in sportna razstava v Rimu

Bern, 29. aprila. AA. Razstava, ki jo prireja Hyspa (higijenska in sportna asociacija), in ki bo odprta od 24. julija do 20. avgusta, je zbudila toliko zanimanja, da morajo vedno iznova predelovati načrte razstave in da bodo stroški zanjo za pol drug milijon švicarskih frankov večji, kakor so bili določeni. Na razstavi bodo zastopane množestvo evropske in domače tvrdke, ki bodo pokazale pregled celotnega dela in stremeljenja na polju zdravstva in sporta. Nobena panoga higijene ne bo zanemarjena in izpuščena, sportna razstava pa bodo ilustracija sportna tekmovalna, ki jih prirede na stadionu razstave.

Nemiri v Lizboni

Lizbona, 29. aprila. AA. Včeraj so se vršile v mestu velike demonstracije. Policija je streljala. 50 dijakov je bilo ranjenih. Trije demonstranti so hudo ranjeni. Vojaštvo in policija sta aretirali 60 oseb. Demonstracije so vodili vseučilišni dijaki, ki so burno vzklkali proti diktaturi Carmona. Slične demonstracije so se vršile v Oportu in v Bragi, kar dokazuje, da se gibanje proti diktaturi širi.

Utrditve belgijske meje

Bruselj, 29. aprila. Iz dobro poučenih krogov se je zvedelo, da se je vrhovni vojni svet, ki je imel v preteklem tednu več sej pod predsedstvom kralja, odločil proti sklepu generalnega štaba, da organizira obrambo države tudi v primeru nemškega napada na meji sami. Načrt generalnega štaba je bil prvotno ta, da bi Belgija žrtvovala valonsko provinco desno od Marne ter zgradila črto utrdb levo od Marne. Vrhovni vojni svet je sedaj sklenil, da se zgradi obrambna črta na belgijski vzhodni meji, silene veliki francoski severni in severovzhodni obrambni liniji.

Avstralska finančna kriza

Canberra, 29. aprila. AA. Predsednik zvezne vlade Scullin je zagovarjal snovi v poslanski zbornici zakonski načrt, ki razveljavlja sklep avstralske Narodne banke. Zavod bo moral odsej svoje zlate rezerve dati zvezni vladi na razpolago. Vlada se bo posluževala teh rezerv, da izpolni svoje finančne obvezne. Vlada je mnenja, da bi za enkrat ne mogla obnoviti ali izdati 5 milijonov zakladnih bonov za kritje obvez, ki zapadejo v Londonu 30. junija. To bo lahko storila samo tako, da pošlje v London primerno količino zlata, kar zahteva in omogoča novi zakonski načrt.

Protiitalijanske demonstracije v Bruslju

Bruselj, 29. aprila. Dijaki vseh belgijskih univerz in visokih šol so priredili večeraj popoldne v Bruslju zopet veliko manifestacijo za profesorja Moulina. Pohoda se je udeležilo okoli 3.000 dijakov: na čelu povorke je korakal oče prof. Moulina. Prebivalstvo je demonstrante simpatično sprejemalo po ulicah. Varnostna služba, ki je bila močno ojačena, ni imela povoda posredovati.

Prvi maj v Budimpešti

Budimpešta, 29. aprila h. Policija je dovolila socialnodemokratski stranki majsko proslavo na sportnem prostoru Millennium. Vsa druga zborovanja in pohodi po mestu so do vključno 6. maja prepovedani.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE.

Carib, Beograd 9.1310, Pariz 20.2925, London 25.25, New York 519.10, Bruselj 72.25, Milan 27.18, Madrid 53.50, Amsterdam 208.70, Berlin 123.63, Dunaj 73.05, S. filia 7.65, Praga 15.375, Varšava 58.20, Budimpešta 90.50, Bukarešta 3.085.

Borba za agrarne carine v nemški vladi

Odpor proti zahtevi ministra za kmetijstvo po povišanju carin na uvoz agrarnih pridelkov

Berlin, 29. aprila. Državna vlada je včeraj nadaljevala svoja carinsko-politična posvetovanja. S hitro rešitvijo tožadnih političnih krogih ne računajo, ker so stvarna nasprotstva glede na to zadevo v vladi še vedno zelo velika. Med ministroma Schielejem in Stegerwaldom obstojajo že dolgo časa načelna nasprotstva, ki so postala pri razpravi o izvedbi pooblastil za zasile odredbe ponovno akutna. Računajo pa s sporazumom, ki se bo bržkone iskal na podlagi, da se bo gotovim državam, napram katerim je Nemčija glede na izvoz posebno zainteresirana, z jamčil gotov kontingent uvoza surovega masla. Tudi o nadaljnjem znižanju carine na pšenico se še vrše pogajanja.

Berlin, 29. aprila. Borba za novo zvišanje carin, ki ga zahteva državni minister za kmetijstvo Schiele, zlasti pa za zvišanje carine na maslo, povzroča vesti o vladni krizi, ki se nečjejo poleči. Tako se je pojavile govorice, da bo minister za delo Stegerwald odstopil, ako bo ministrski svet na današnji seji odobril povišanje carin. Kakor tudi, da se je od državni minister Schiele za demisijo, če ne bo prodrli s svojimi zahtevami. V državni vladi ni proti Schieleju in carinski politiki samo Stegerwald, temveč tudi minister za gospodar-

stvo, finančni minister in predvsem zunanje ministrstvo, ki se boji, da bi se spravili v nevarnost vsi trgovinsko-politični odnošaji Nemčije. Zunanjemu ministrstvu so razen tega zelo neljube notranje politične razprave o zvišanju carin v sedanjem trenutku, ko je vsa Evropa vznemirjena zaradi nemško-avstrijskega carinskega dogovora. Splošno upajo, da se državnemu kancelarju Brüningu posrečilo najti izhod ter preprečiti delno krizo državne vlade.

ZAGREBŠKI ZBOR

(sejem)

od 25. IV. do 4. V. 1931

VIII. salon avtomobilov, motornih koles, biciklov in pribora.

XV. specialni sejem poljedelstva (strojev, gnojil, potrebščin) perutnine in kuncev (samo od 25. do 28. aprila).

Razstava holandskih cvetlic, turistične in sportnih potrebščin, higiene.

TEŽAK POLOŽAJ NAŠEGA TRGOVSTVA

Občni zbor GT — Propadanje plačilne morale — Vprašanje plenuma zbornice TOI

Ljubljana, 29. aprila.

Ker je bilo sredi 19. š. premla članov zbornice, je otvoril predsednik g. Gregor občni zbor po pravilih eno uro pozneje. V zlatu bleščečo dvorano je zasedla elita ljubljanskega trgovstva do zadnjega kotička. Med veletrgovci iz srednjega mesta smo pa opazili tudi veliko število trgovcev in trgovk s penzije, kar priča o njih trgovski zavesti in o splošnem zanimanju za sedanje razmere trgovskega stanu.

Predsedniško poročilo

Predsednik je pozdravil navzoče, zlasti pa zastopnika obrtne oblasti g. dr. Šinka, predsednika ZTOI g. Jelačina ml., predsednika »Menovnja« gen. tajnika g. dr. Windischerja, predsednika Zveze trgovskih gremijev g. J. Kavčiča, zastopnika pomočniškega zbora g. Kovača in Melizerja ter upravnika gremijske trgovske šole g. Gruma, nato je po prečitani obširni poročili o delovanju gremijev v zadnjih treh letih, ki je v glavnem podobno poročilo ob proslavi 50letnice gremija in je bilo v našem listu podrobno objavljeno v ponedeljek. Poročilo v glavnem navaja sedanje gospodarsko stanje, zlasti pa skrb gremija za omiljenje davka na poslovni promet ter zavzemanje pri zaščiti trgovskih interesov na polju avtonomnih davčin, posebno pa razne zakone, ki so prišli v veljavo po 6. januarju 1929, kakor zakon o trošarinah na vino in žganje, vinski zakon, zakon o nelojalni konkurenci, prisilni poravnavi in razprodajah, o reorganizaciji finančne uprave, ureditve 20% kronskih priznanj in preureditev taksnega zakona. Posebno paznjo je gremij posvečal samoupravnim davčinam, zlasti pa seveda proračunu mestne občine. Uredilo se je tudi vprašanje zapiranja in odpiranja trgovin ter praznovanja, sodelovalo je pa tudi pri rešitvi drugih vprašanj: carinarnice, poštne, telefonskega in brzojavnega omrežja, tujeskega prometa, gremijskega šolstva, socialnega skrbstva in drugih. Ob koncu je predsednik poudarjal pomen »Trgovskega lista« in se zahvalil uredniku g. dr. Plesu in uredniku stanovskega mesečnika »Trgovski tovariš« g. J. J. Kavčiču.

Tajniško poročilo

Zelo obširno poročilo je prečital tudi tajnik g. Šmuc, o padanju poslovnega prometa in nazadovanju cen ter o umazani konkurenci inozemskih in domačih trgovskih podjetnikov, o obiskovanju privatnih strank, zlasti pa o škodi, ki jo delajo trgovcem zadruge in konzumi. Za primer je navajal Nabavljajno združbo uslužbencev državne železnice, ki ima 6832 članov in je leta 1930 prodala za 46 milijonov Din blaga in izkazala nad 4 milijone Din čistega dobička. Ena šestina vsega prebivalstva kupuje v združbah in konzumi, na vseh 60 prebivalcev pa v Ljubljani pride ena trgovina. V zadnjih letih smo dobili nič manj kot 198 novih trgovskih obratov in gremij ima danes že 1368 članov. Ljubljana trpi na pomanjkanju zrnja za pozitivno industrijsko politiko in se mestna občina za industrializacijo mnogo premalo zanima. Maribor, Trzin in Kranj so znani pravitelji industriji in s tem povečati konzum. Kar se tiče trgovskih podjetnikov, so zvečine brez strokovne izobrazbe, zato pa gremij zahteva, da dobi legitimacijo za podjetnika le oni, ki se je najmanj že pet let praktično udeleževali v trgovini.

Prav upravičeno je pa tajnik nastopil proti kupovanju takozvanih boljših krogov v inozemstvu, saj nam naši trgovci navadno nudijo isto blago po nižjih cenah. Naš trgovci prav izdatno podpirajo vsa humanitarna, socialna, kulturna in sportna društva ter tako plačuje stotisočake nacionalnega davka. Zato pa mora prenehati nakupovanje v inozemstvu že iz nacionalnih razlogov. Tajniško poročilo nastopa tudi proti prodaji na obroke in toži o plačilni morali kupcev, ki je že skoraj popolnoma propadla. Zato naj bi trgovci uvedli črne knjige z imeni mnogobrojnih lahkomišelnih izkoriščevalcev. Gremij je resnično iniciator gospodarskega dela in napredka ter poveča največjo pažnjo pridobitnosti Ljubljane, da se pozivi oslabljeni trgovski promet in ustvarijo novi viri dohodkov. Tajniško poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem.

Iz računskega zaključka za leto 1930, ki ga je prečital blaginjak g. Ivan Zelenikar, posnemamo, da je dohodkov in izdatkov 742.443,35 Din in skupnega premoženja 359.764,78 Din. Proračun za leto 1931 pa predvideva 207.350 Din stroškov in 75.000 Din dohodkov, torej 132.350 Din primanjkljaja. Obe poročili sta bili sprejeti soglasno.

Volitve

Pri volitvah je bila soglasno izvoljena dogovorna lista. Za načelnika g. Gregora Ivan, za I. podnačelnika Vidmar Stane, za II. podnačelnika Smrkolj Albin, v odbor pa gg. J. J. Kavčič, Soss Karl, Bahovec Josip, Poganič Fran, Meden Viktor, Verbič Anton, Fabiani Pavel, Pavlin Fran, ing. Kobi, Bahovec Ivan, Breznik Vencelav, Krek Janko, za njih namestniki K. A. Kregar, Cebin Dominik, Demšar Lovro, Kamenšek Fran, Klemenec Fran, Sušnik Alojzij, za delegate za zvezni občni zbor so bili izvoljeni gospodje: J. J. Kavčič, Gregor Ivan, Verovšek Jurij, Fabiani Pavel, Soss Karl, Vidmar Stane, Smrkolj Albin, ing. Kobi, Verbič Anton, Bahovec Ivan in za njih namestnike gospodje: Krek Janko, Meden Viktor, Breznik Vencelav, Pavlin Fran, Zore Ru-

dolf, Bahovec Josip, Sušnik Alojzij, Cebin Dominik, Poganič Fran in Nikolač Ferdo. V šolski odbor gremija gg. Kavčič Josip, Gregor Ivan, Smrkolj Albin, Fabiani Pavel, Pavlin Fran, Vidmar Stane, Verbič Josip, za zastopnike za pomočniški zbor gg. Bahovec Ivan in Vidmar Stane, za njuno namestnika pa gg. Breznik Vencelav in Verbič Anton, nadalje v razsodišču Sušnik Alojzij, Samec Ivan, Korenčan Ivan, Menginger Tomaž, Sarabon Andrej, Spreitzer Matija in končno za pregledovalce računov gg. Verovšek Jurij in Volk Avgust.

Trgovci za štedenje

Pred glasovanjem je spregovoril predsednik g. Gregor, češ, da je potekla triletna funkcijska doba načelnstva in je običaj, da stari odbor predlaga običnemu zboru nove kandidate. Po daljši debati je bila določena sporazumna lista, ker se je predvsem gledalo, da so zastopane vse glavne stroke. Prvotno sem bil trdno odločen, da se zahvalim za dosedanje zaupanje, a na prigovarjanje sem se odločil, da zopet sprejemem to čast, ki je združena z največjo nevhvaležnostjo. Premalo je stanovske zavestnosti med nami in padajo celo očitki, da nismo z mestno občino, kakor tudi z ZTOI v najboljših odnosih. Mestna občina ima namreč kljub gospodarski stagnaciji vsako leto večje zahteve in samo na uvoznini in trošarini plačajo ljubljanski trgovci najmanj 5 milijonov Din, ki jih ne moremo prevažati na konzumenta. V občinskem svetu smo slabo zastopani. Naše upravičene prošnje se ne upoštevajo in gospodari se brez nas. Želja nas vseh je, da se prične tudi na mestnem magistratu štediti.

Brez zastopnikov v ZTOI

Kar se tiče ZTOI, so nam še predboro v spominu zbornice volitve leta 1928, ko se stanovska zavest in volja ni upoštevala, ker so naše korporacije ostale brez zastopnikov. Tudi po 6. januarju se ta položaj ni izpremenil, čeprav se je povsod drugod izpreminjalo. Kar se pa reprezentacije tiče, smete biti uverjeni, da je bilo storjeno vse, kar je bilo treba reprezentirati ljubljansko trgovstvo. To onim gospodom, ki niso zadovoljni z menoj. A upam, da bom z pomočjo svojih namestnikov zadovoljil vse, kar zahteva vaše zaupanje v novi odbor.

Govor predsednika ZTOI

Po volitvah je predsednik ZTOI g. Jelačin ml. čestital predsedniku in odboru ter apeliral, naj se zaveda visokih dolžnosti, saj na Ljubljano gleda vsa država. Dotaknil se je tudi ZTOI in priznal, da je trgovstvo v njej premalo zastopano. Ugovorom s strani gremija mora odgovoriti, ker bi se njegov molk lahko napačno tolmačil, vendar pa mirno trdi, da je bila ZTOI vedno na mestu in če bi bil vsak organ tako energično branil trgovstvo, bi bilo mnogo boljše. Delo ZTOI in vsega njenega oboja je izvrstno in na višku, da se ministrstva pulijo za naše uradništvo ter ga pošiljajo k najvažnejšim konferencam v inozemstvu. Bodimo objektivni in priznajmo, da je trgovstvo dobro zastopano v ZTOI in da sem vedno znal varovati njeno nevtralnost in gospodarski solidarnizem; zato ima pa ZTOI tudi ugled v državi. Razmišljati moramo o času in dobi, a meni se zdi, da pridejo za trgovstvo še težji časi: Ni produktivnosti, niti kapitala, ni kupne moči, režejo se po vsele, a cene padle in rentabilnost se manjša. Svetujemo gremiju, da se pri davčni upravi zavzame za dejanski položaj, ker davčne oblasti niso dovolj poučene o pretežkih sedanjih razmerah, saj je Slovenija plačala toliko kot razmeroma nobena druga pokrajina v državi. Položaj si pa lahko izboljšamo sami vsaj posredno, če se udeležujemo tam, kjer je pričakovati izboljšanja. Tako obeta realizacija projekta koševske železnice vsestransko veliko korist za Ljubljano. Zato pa podpirajmo one, ki za njo delajo.

Z občino je treba voditi pravo taktiko in pravi način obhajanja. Saj je občina dolžna poslušati gospodarje, seveda če govorijo v pravi formi. Ljubljana je premalo storila za industrializacijo in treba je občinski svet na to opomniti. Delajmo tudi za tujski promet, ker prinaša zaslužek vsem, glavno pa je, da se v splošnem povzdignemo na višji nivo. Oblasti nas premalo upoštevajo in celo postrani gledajo, zato moramo povsod zraven in oblasti prepričati o resničnosti naših zahtev, čeprav smo le posvetovalen organ. Zatrjuje se, da je polovica trgovin preveč, obenem pa vzgajamo še vedno mnogo naraščajoč. Kam z njim, če mu ni zagotovljena bodočnost? Ker ni služb, zato se jih je toliko na novo etabliralo. Potrebno je starostno zavarovanje trgovskih namestencev, ker bo manj starih etabliranih, ko bodo osigurani za starost. Med dvema socialnima ekstremoma, kapitalizmom in boljševizmom, iščimo srednjo zlato nitko, da nas doba ne preseneti.

Novemu odboru želi uspehov z zagotovilom, da mu je ZTOI vedno odprta in na razpolago.

Trgovstvu gre slabo

Po viharjem aplavzu je spregovoril v imenu zveze trgovskih gremijev njen predsednik g. J. J. Kavčič in konstatiral, da se nismo doživeli tako polne dvorane. A baš polna dvorana priča, da trgovstvo gre slabo in da je sloga posledica krize. Ko je šlo trgovcem dobro, pa ni bilo nobenega blizu. In tako bo tudi, če kriza poneha. Delati je treba predvsem organizatorno, v tem trenutku zlasti sodelovati pri novem obrtnem zakonu ter zahtevati okvirne zakone. Organizacija je potrebna tudi zaradi statistik, spomenik itd. za vse, kar je potrebno za dokaze oblasti.

Narščaj je sicer potreben, a sprejemati moramo čim manj vajencev. Nikdar jih pa rabiti za služe, ker to škoduje vsemu stanu. Zahtevajmo usposobljenost, pa ne bo preveč trgovcev. Zaslužki so tako mali, da se naš stan proletarizira, časi bodo še slabši in potrebno je že bolniško in starostno zavarovanje tudi za trgovce. Pričeti je torej zopet treba z delom za ustanovitve trgovske bolniške blaginje. Trgovski dom je sicer krasen, a še ni plačan, zato bo treba zopet zahtevati še večji doklad od trgovcev. O gospodarski presilji bomo razpravljali na zveznem občnem zboru in omejili le tri referate. 1. O pridobitni, da se izpremene slabi predpisi, 2. o telefonih, ki nikakor nismo zadovoljni z njim (pritrdjevanje), ker ni samo mnogo predrag in ga tudi ni dobiti, ter 3. o kreditnih prilikah, ker je treba urediti obratno mero. Govoriti bo treba o škodi, ki nam jo delajo zadruge in konzumi, zato se pa govornik zlasti zahvaljuje dr. Plesu, ki je bil najbolj pogumen v tem boju.

Z ZTOI zelo dobro vozimo, a želimo, da se stara krivica popravi. Gre za izpremenitev plenuma trgovskega odeska, ki je na žalost še vedno politicum. Govorili smo

o tem celo na najvišjih mestih, a vsi akto so oblašali v miznicah radi politike. Vse je bilo rešeno, le vprašanje plenuma ZTOI še čaka rešitve. To povem pred zastopniškim banke uprave, da govorim v imenu večine, da se to izpremeni ter zopet nastopi sloga in sporazum v tej organizaciji.

Kar se davkov tiče, nas davčne oblasti gledajo po strani. Znižanje naših bremen bi bilo koristno za celotno narodno gospodarstvo, ker je ta lok že prenapet in če poči, ne bomo mogli več plačevati davkov. Vijak je preveč navit, ker je namesto gospodarskega razuma preveč birokratizma. Zakaj delamo samo s tekočimi dohodki, ne pa s dolgoročnimi in investicijskimi posloji? Ugotavljam, da smo s predsedstvom ZTOI vedno lepo vozili in bo to tudi naprej, ker so volitve tako lepo izpadle. Kar se pa tiče davčev, izjavljam, da smo pripravljeni na žrtve do skrajne meje, samo da lok ne poči.

Govor je deloval mogočno na vse poslušalce, ki so svoje priznanje izrazili z burnim odobravanjem. Tajnik Šmuc je še poročal o poslovnem davku na promet in je bila zaradi tega davka poslana tudi brzojavka ministru financ. Nato je pa predsednik zaključil važno zborovanje.

Trgovci! Glede poslovnega davka je gremij sredi na občnem zboru razdelil važna navodila in jih razposlal tudi drugim članom. Kdor bi teh navodil ne dobil tekom današnjega dneva, jih dobi pri gremiju.

Centralizacija karitativnega dela

Kakšen naj bi bil delokrog vseh karitativnih organizacij v Ljubljani — Zveza naj bi se razširila na vsa banovino

Ljubljana, 29. aprila.

V svojem prvem članku sem zapisal samo glavne misli — za skupno delovanje. Utemeljeval sem potrebo in nujnost koncentracije karitativnih sil. Danes hočem podčrtati nekaj konkretnih primerov, ki naj bi izpolnili delovni načrt pregledane »Splošne zveze za prostovoljno mladinsko skrbstvo« vsaj za bližnjo bodočnost.

Javno skrbstvo je v stalni zadregi pri reševanju vprašanja, kako in kakšno pomoč naj nudi v Ljubljano nepristojnim otrokom. Na podlagi zastarelega, še avstrijskega domovinskega zakona sme mestna občina samo v najnujnejših primerih potrebe prisločiti takim otrokom na pomoč.

Od vseh drugih socialnih davčev, ki jih nudi mestna občina svojim otrokom in teh je veliko, so taki otroci izvezti, vsaj v največji meri. Na primer: Počitniške kolonije, božičnice, dnevna dečja zavetišča itd. Ob tej priliki moram sicer poudariti, da je mestni socialni aparat po zaslugi res liberalnega in širšega razumevanja socialnih potreb od strani mestne uprave, zelo prožen in opuščja strogi pristojnosti pri preje navedenih davčev. Vendar mora občina v prvi vrsti upoštevati otroke-domaćine. So pa davčate — do katerih so tu sem nepristojnim otrokom vrata popolnoma zaprta: sprejem v zavodno oskrbo, rejništvo, skrb za tuberkulozne, šolske potrebščine, rejniško skrbstvo itd. Sicer obstoja v tem pogledu prav vzorno sodelovanje banovinskih in občinskih socialnih naprav, kar pa še vedno ne zadostuje za socialno izenačenje vseh v Ljubljani živčih otrok.

Koliko je pa za otrok, ki sploh niso naši državljani? Znano je, da se posebno v Ljubljani število otrok naših primorskih emigrantov stalno širi. Kdo naj preskrbi te najrevnejše izmed revnih? Ti odbori, ki so ustanovljeni ad hoc, tega finančno ne zmorejo. Banska uprava in občina izčrpata vsa sredstva, da ublažita težko krizo. Vse to pa ni zadostno.

Zveza vseh karitativnih organizacij, v kateri bi bili vključeni tudi banki in občinska uprava, bi to zmogla. S svojio avtoriteto bi morala skleniti nekatere dogovore z večjimi mestnimi industrijskimi in tržnimi občinami ter jih skušala pritegniti v splošno zvezo — k sodelovanju za rešitev tega problema — ki je pereč ne le v Ljubljani, temveč v vsej Sloveniji. Ako bi se nam posrečilo razširiti našo zvezo na celo banovino — sem prepričan, da b bil to korak ogromne važnosti za borbo proti telesnemu in duševnemu propadanju naše mladine.

Druge države so v tem pogledu šle že dalje in so v letu 1925 pokrenile na internacionalnem kongresu za zaščito mladine v Ženevi vprašanje internacionalnega fonda pod okriljem Društva narodov.

Nadaljna točka v skupnem delovanju načrta zveze naj bi bila razširjenje in mo-

derizacija že obstoječih dnevnih dečjih zavetišč. To vprašanje je že pokrenilo Krščansko žensko društvo s konkretnim pozivom, da se ustanovi v Gramozni jami zavetišče. Nastalo so pa težkoče iz čisto finančnih vzrokov in to vprašanje, kljub nujnosti in potrebi, še danes ni rešeno. Ali ni to jasen dokaz, da je splošna zveza potrebna?

V Ljubljani imamo štiri dnevna dečja zavetišča, ki so namenjena nam otrokom, katerih starši so čez dan zaposleni ali pa drugače ne morejo nadzorovati otrok. Toda ta zavetišča so namenjena le šolobveznim otrokom. Kje so pa otroci predšolske dobe? Kje dojenčki v času, ko starši služijo kruha za preživetje?

Ali niso ravno ti otroci, ki napravijo prvi korak, prvi pogled v življenje, v največji nevarnosti? Posebno še na periferijah našega mesta (Gramozna jama, barake pri klavnicah, na Ižanski cesti itd.), kjer so ljudje vsled stanovanjske krize primorani: živeti v najtežjih prilikah. Ti otroci so včasih priče najgorečih prizorov. Kakšne vtise naj sprejme ta otroška duša, ki je tako občutljiva kot vošek? S skupnimi silami bi zmogli postaviti take zavetišče za otroke predšolske dobe in jih odtegniti kvantnemu vplivu ulice. In potem korak dalje: Dnevna zavetišča za dojenčke. Taka zavetišča naj bi se ustanovila v bližini večjih tovarn, kjer so matere zaposlene, da bi te zamogle tudi med delom (kar jim je po zakonu tudi zajamčeno, § 24, točka 1 in 233 D), dojeti svoje otroke. Danes jih prepuščajo tujim ljudem na milost in nemilost čez celi dan in se šele zvečer utrujene vračajo domov. Glavni motiv za ustanovitev takih zavetišč je čisto higijski. K sodelovanju pri ustanovitvi takih zavetišč (jasno) bi morala zveza pritegniti industrijska podjetja. V smislu § 26 zak. za zaščito delavcev so industrijska podjetja primorana v gotovi meri prispevati k takim ustanovam.

Nadalje naj omenim skrb za vajence in vajenke. Praksa, da so delodajalci prevzemali vajence tudi v oskrbo, popolnoma izgineva. Vzdrževanje takih vajencev zahteva velike materialne žrtve. Naval vajencev na zavode je vedno večji in ker imamo v Ljubljani samo en tak zavod, ne more ta ustreči naraščajoči potrebi. Naloga zveze bi bila poiskati brezplačno ali vsaj ceno oskrbo za vajence in vajenke pri mojstrih.

V zvezi s tem naj podčrtam tudi potrebo upeljave večernih ur za vajence in vajenke, kjer naj bi se jih v njihovem prostem času razvedrilo in podučevalo. To je z ozirom na nevarnosti, ki se pojavljajo v pubertetni dobi mladoletnih, zelo priporočljivo.

Nadalje — imamo v Kraljevi Počitniški dom Franje Tavčarjeve. Koli jugoslovenskih sester je z velikimi žrtvami kupilo ta dom. Vendar on ni tako intenzivno izrabil kot bi moral biti. Čez zimo in

zgodnjo pomlad bi lahko vzdrževali v tem domu gotovo število otrok, ki so potrebni zdravljenja. Kolo bi gotovo zadelo pripomočilo k uresničenju takega načrta.

To naj bi bile najnujnejše naloge k rešitvi katerih bi pristopila zveza v prvi vrsti.

Nadaljne potrebe bi se pokazale same po sebi — iz prakse skupnega delovanja.

V prihodnjem članku bom skušal predložiti načrt skupne organizacije — njen sistem in na kratko začrtati pravila Splošne zveze za prostovoljno mladinsko skrbstvo.

L. Sedej.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes Sreda, 29. aprila 1931, katoličani: Peter, pravoslavni: 16. aprila, Tankoslava.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: Pri belem konjičku. A.

Opera: Oj ta prešmentana ljubezen.

Kino Matica: Hokus - pokus.

Kino Ideal: Ljubezen na Nilu.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Kuralt, Gosposvetska cesta, Sušnik, Marijin trg.

Naš najmlajši skladatelj Pavel Šivic, čigar opereta »Oj ta prešmentana ljubezen« bo drevi vprizorjena v opernem gledališču. O novi opereti smo poročali že včeraj.

Še enkrat smetarski voz

Na članek v »Slovenskem Narodu«, da je novi smetarski voz, katerega so napravili na ljubljanski mestni pristavi za mestno občino, slab v konstrukciji, sta vložila dva obč. svetlovalca interpelacijo na ljub. mest. občinski svet. V tej interpelaciji, ki jo je objavil tudi »Slovenski Narod«, hočeta s besedo popraviti napake tega voza, g. župan pa ugotavlja, da si hočeta s tem svojim časopisnim člankom delati reklamo za svoj smetarski voz. Pripominjam le toliko, da so bile vse moje trditve stvarne in da sem vsem navedel vzroke ter da se te napake ne dajo odpraviti z besedo.

Na isti občinski seji, na kateri se je razpravljalo o smetarskem vozu, se je od raznih govornikov ponovno in ponovno povdarjalo, kako občinski svet in mestna občina podpirata z vsemi sredstvi obrt in industrijo v Ljubljani. Ne vem, kako spravlja občinski svetlovalci te svoje govore v sklad z logiko, če odvzemajo obrtnikom pripadajoča dela in skušajo konkurirati obrtnikom. Človek pride nehoti do prepričanja, da se pri teh govorih mnogo frazari.

Gospodje občinski svetlovalci, ki so v veliki večini dobro situirani možje, si težko predložijo, kako se obrtniki bore za vsak mal dohodek. Zato se precej krha obrtnikovo zaupanje do tistih od oblasti postavljanih, ako jim odvzamejo možnost zaslužka, še ti, pri katerih naj iščemo zaslonbe in podpore. Obrtnik plačuje visoke davke in davčate za mest. občino, z istim denarjem se mu pa hoče konkurirati in mislino, da tako postopanje tudi ni popolnoma v skladu z zakonom o lojalni konkurenci. Za tako podporo občinskega sveta se zahvaljujemo! A. Kunstler.

Požig in tatvina

Litija, 26. aprila.

O požaru pri Sv. Križu pri Litiji, o katerem smo že poročali, še niso potihnile govorice. Orožniki pridno iščejo krivice, ki je prizadel s svojo žolčinsko roko okrog 100.000 Din škodo trgovcu in gostilničarju Vidmarju, okrovan pa je tudi bišni posestnik Borštnar. Domačini že imajo nekoga na sumu in nekatere priče trde, da se je osumljenec jezil nekaj dni pred požarom na trgovca Vidmarja, ki ga je trdo prijel zaradi nekega dolga. V jezi se je osumljenec prikašal: »Če ne bo Vidmarja še ta teden Bog kaznoval, pa ni pravice.« Nekaj dni zatem pa se je pojavil ogenj v Vidmarjevem domu.

Pred nedavnim se je selil iz Šmartna pri Litiji goep. Ivan Razbošek, ki si je zgradil v Trzinu tovarno čevljev. Pri nakladanju pa so nepoštevedne delavce zmotili razni predmeti, ki so si jih vzeli s seboj za spomin. Tatvina je bila prijavljena orožnikom, ki so izsledili ukradene predmete in dolgoročnike. Zanimivo je bilo potovanje Razboškovihi ceter, ki jih je tat prodal v Kostrevnico, odkoder so šle za dežni plašč v Hotič, naposled pa jih je kupilo za podlrgi stotak neko verneško dekle. Citre so zdaj že zaplenjene, knjige in ostalo ukradeno blago tudi. Nepoštevniki pridejo pred sodišče.

Dobro si je pomagal mali hlapček iz Krenskih Poljan. V tamkašnji okolici sekajo kostanjev les in imajo skoro pred vsako hišo nekaj hlodov. Hlapec je napregel doma prazen voz in je med potjo naložil tukaj malo, tamkaj malo, tako da je dospel do trgovca v Jevnico s polnim vozom. Pravijo, tvoj les. Seveda bo imel zdaj posla z oblaštivom.

Danes premiera ob 4., 7. in 9. uri

Idealni ljubavni par — priljubljena LILIAN HARVEY in WILLY FRITSCH pojeta v sijajni kriminalni komediji napete vsebine, veselega humora, globoke ljubezni in najvišje sreče:

„Hokus-pokus“

Glasba slavnega Roberta Stolza.

Poleg tega najnovejša »Miška Micky«.

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 1. ure!

Telefon 2124.

Elitni kino Matica

Iz Celja

— **Župni zlet celjske župe** se bo vršil v nedeljo 28. aprila, v celjski župi 29. junija v Celju. Vsem župljanom je bilo razposlano predzletni letaki, na naj jih afiširajo društva v reklamne svrhe na vseh prometnih in vidnih mestih.

— **Protituberkulozni dnevi v Celju.** Kar lansko leto, se bodo tudi letos priredili po vsej državi protituberkulozni dnevi v času od 2. do 6. maja pod geslom: »Dajmo otroku solnce in zraka!«. Ti dnevi imajo namen opozoriti javnost na važnost protituberkuloznega gibanja, služiti zdravstveni propagandi in zbiranju sredstev za pomoč tuberkuloznim. Krajevna protituberkulozna liga v Celju priredi javno propagandno predavanje v mestnem kinu v Celju v nedeljo dne 3. maja 1931 ob 10. uri dopoldne s filmskimi slikami. Vsa celjska javnost, zlasti protituberkulozne lige, šole, društva in druge korporacije vabimo vabimo, da se tega predavanja zanesljivo in polnoštevilno udeležijo. Predava zdravnik šolske poliklinike g. dr. Josip Fišer. — Vstopnine ni.

2=1 to pomeni

2 zavitka sta potrebna za eno pranje po Schichtovi metodi: Ženska hvala za namakanje zvečer, Schichtovo terpentinovo milo za enkratno izkuhanje prihodnje jutro.

TO JE CELO DELO PRI SCHICHTOVI METODI

Dnevne vesti

— **Spomenik kralju Petru v Sarajevu.** Tudi v Sarajevu nameravajo postaviti kralju Petru spomenik in sicer na trgu Svobode. Prispevki za spomenik so znašali že lani koncu decembra 2.382.838 Din.

— **Českoslovaško - jugoslovanski večer v Kutni Hori.** Nedvinska ednota českoslovaških legionarjev priredi s krožkom prijateljev Jugoslavije 13. maja reprezentativni českoslovaški - jugoslovanski večer, ki bo lepa manifestacija prijateljstva obeh narodov. Českoslovaško - jugoslovanska liga v Pragi pripravila sporazumno z Jugoslovanskim kolom in akademskim klubom »Jugoslavija« izlet članstva v Kutno Horo, kjer se udeležijo izletniki českoslovaško - jugoslovanske večera. Senator inž. J. Havlin izgovoril o potrebi bratstva med Čehoslovaki in Jugoslovani, pisatelj Božo Lovrič pa pozdravi zborovalce v imenu Jugoslavije.

— **Razpisane učiteljske službe na osnovnih šolah dravske banovine.** Na osnovnih šolah dravske banovine je izpraznjenih in na razpolago več učiteljskih služb in sicer v srežu Brežice 7, v srežu Celje 9, v srežu Dolnja Lendava 10, v srežu Gornji grad 3, v srežu Kamnik 1, v srežu Kočevje 10, v srežu Gornji grad 3, v srežu Kamnik 1, v srežu Kočevje 10, v srežu Konjice 8, v srežu Kranj 4, v srežu Krško 14, v srežu Laško 4, v srežu Litija 4, v srežu Ljubljana mesto 1, v srežu Ljubljana okolica 3, v srežu Ljutomer 5, v srežu Logatec 4, v srežu Maribor desni breg 4, v srežu Maribor levi breg 8, v srežu Murska Sobota 14, v srežu Novo mesto 3, v srežu Prevalje 10, v srežu Ptuj 3, v srežu Radovljica 2, v srežu Slovenjgradec 9 in v srežu Šmarje pri Jelšah 4. Prošnje je treba vložiti po sreskih načelnih na bansko upravo najkasneje do 15. maja.

— **Natečaj za izrednega profesorja.** Rektorat beogradske univerze razpisuje natečaj za izrednega profesorja za katedro urologije na medicinski fakulteti. Prošnje je treba vložiti do 10. junija.

— **Kongres lastnikov kinematograf.** Kako smo že poročali, se je pričel včeraj dopoldne v Zagrebu II. kongres lastnikov kinematograf. Kongres je otvoril s kratkim pozdravnim nagovorom dr. Aranički, ki je naglašal zlasti pomen razmerja lastnikov kinematograf od avtorske centralne. Avtorska centrala je zahtevala od lastnikov kinematograf odškodnino za pravico reprodukcije umetniških del potom zvočnega filma in lastniki kinematograf so odgovorili s svojimi predlogi, ki jih je pa avtorska centrala odklonila. O tem problemu razpravljajo udeleženci kongresa danes obširneje. Dr. Aranički je tudi naglašal, da so kinematografi preobremenjeni z raznimi državnimi, banovinskimi in občinskimi dajatvami, ki bi jih bilo treba znižati.

— **Nalezljive bolezni v dravski banovini.** Od 8. do 14. t. m. je bilo v dravski banovini 17 primerov tifuznih bolezni, 43 škrlatinke, 90 ošpic, 53 davice, 17 šena, 2 dušljivega kašlja, 1 griže in 1 krčevite odrevlenosti.

— **Društva, organizacije itd., ki imajo za letošnjo pomlad predvidene svoje kongrese in slične prireditve,** prosi upravo ljubljanskega velesejja, da iste poslavijo v čas letošnjega XI. velesejja od 30. maja do 8. junija. Svoje sklope naj društva sporoče naravnost pri upravi velesejja, ki jim bo šla v vsakem oziru na roko.

— **Protituberkulozni dnevi.** Od 2. do 6. maja letos se prirejajo po vsej državi protituberkulozni dnevi, ki imajo namen propagande, higienskega pouka o čuvanju pred jetiko in zbiranju sredstev za protituberkulozne akcije. Na področju dravske banovine se bodo ob teh dneh vršila po naloge Kr. banske uprave poučna predavanja polom sreskih sanitetnih referentov. Vse šole bodo ob teh dneh posvetile nekaj ur pouka, kako se je varovati pred tuberkulozo. Predavanja prirede tudi zdravniški socialnega zavarovanja. Osrednja protituberkulozna liga je za te dneve izdala posebne propagandne koleke. Vabimo vso javnost, da kupuje te koleke in tako pomaga pri zbiranju sredstev za protituberkulozno gibanje. Z nakupom teh kolekov bo vsak lahko sodeloval aktivno v boju proti jetiki. — Osrednja protituberkulozna liga.

— **Smrti rodoljuba.** Meseca marca 1926 je v Beogradu umrl ministerjalni uradnik Marko Milanović, ki je zapustil vse svoje premoženje ženi, po njeni smrti pa naj premoženje dobi eden med odlikovanci s Karadjordjevo zvezdo in odlikovanec sestre iz pokojniške rojstne občine Rokovac. Te dni je umrla vdova in vojno ministrstvo je predložilo za dediča rednega korporala Čedomirja Gavrilovića, ki je v vojni dobil Karadjordjevo zvezdo. Pri nas so sil-

no redki primeri, da bi premožni ljudje zapuščali ali imenovali dobrodelne ustanove ali celo nepoznane ljudi za svoje dediče. V Srbiji je pa to splošna navada, tako da je n. pr. beogradska univerza med največjimi srbskimi bogataši. Njeno premoženje namreč presega več sto milijonov Din.

— **Važno za lastnike italijanskih triptikov.** Avtomobilski klub opozarja tem potom lastnike italijanskih triptikov, da pazijo pri povratku iz Italije, da jim italijanske carinske oblasti ne zaključijo triptika, ako to sami izrečno ne žele. V zadnjem času se ponovno dogaja, da posamezni organi italijanskih carinskih oblasti iz neopoznanih razlogov zaključujejo še veljavne triptike, to celo proti izrečni želji lastnikov s čimer utrpel slednji škodo, ker so primorani nabaviti si nove triptike. Obenem so naproseni prizadevi v takem slučaju nemudoma javiti tajništvo Autokluba v Ljubljani. Kongresni trg 1./1.

— **Mednarodnost XI. velesejja v Ljubljani,** ki se vrši od 30. maja do 8. junija t. l. najlepše dokazuje pregled razstavljalcev. Najraznovrstnejše blago po tovarniških cenah razstavi na prostoru od 40.000 m² skoraj 800 tovarov, od teh ena tretjina iz inozemstva in sicer iz Anglije, Avstrije, Belgije, Brazilije, CSR, Danske, Francije, Finske, Grčije, Holandske, Italije, Litve, Nemčije, Ogrske, Poljske, Švedske, Švice in Severne Amerike. Legitimacije, ki upravičujejo do polovične vožnje na železnici, veljajo Din 30. — in se dobe pri denarnih zavodih, zastopnikih, trgovskih organizacijah, Putniku itd. in direktno od velesejskega urada.

— **Sokolsko društvo Ljubljana IV.** vabi vse članstvo, da poravnava članarino za prvo polletje in društveni pisarni, vojaško strelišče, Dolenjska cesta. Pisarna posluje vsak torek in petek od pol 6. do 8. ure zvečer. Tam se dobe tudi vse informacije glede ugodnosti pri nabavi slavnostnega kroja. Zdravo! Uprava.

— **Denarni zavodi,** ki se niso imeli v razprodaji legitimacij za obisk ljubljanskega velesejja, pa jih žele prevzeti v prodajo za XI. ljubljanski velesej, ki se bo vršil od 30. maja do 8. junija t. l. naj to sporoče uradu velesejja v Ljubljani.

— **Kakšno vreme se nam obeta v začetku maja?** 2. maja ob 6.14 je ščip, napoveduje dež, dne 9. ob 13.40 je zadnji krajevec, ima biti zopet deževno. Potem pa slede od 12. do 15. zloglasni »trijace« v kompaniji z Jozijom, to so pa že oficijelni »kritični dnevi«. In tako bomo, če bo šlo po tej prognozi, imeli pod »svetločega majca« pod Jupitrovim dežnikom.

— **Aprilove burke in sneg.** Včeraj popoldne se je bliskalo in grmelno, po planinah in nižjih hribih in gorah je pa snegilo. Temperatura je znatno padla.

— **XI. ljubljanski velesej,** ki se vrši od 30. maja do 8. junija je popolnoma zaseden: zato uprava velesejja ne more več sprejemati prijav za razstavne prostore v paviljonih. Na razpolago je le še nekaj nepokritega prostora na prostem.

— **Stalin s cilindrom.** Včerajšnji beogradske »Politike« se je pripetila neizgoda, da je zamenjala na drugi strani napis pod slikama ministra Demetriovića in boljševiškega diktatorja Stalina. Tako je dobil Stalin naenkrat cilindri, ki za menda še nikoli ni nosil. K sreči sta oba obraza dovolj izrazita in znana, da človek zamenjave takoj opazi.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je bilo bo vseh krajev naše države oblačno in večinoma deževno. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 22,4, v Sarajevu 21,5, v Zagrebu 19,4, v Beogradu 19,3, v Splitu 18,4, v Ljubljani 16,7, v Mariboru 13,8, Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,8, temperatura je znašala 3,4.

— **Zločini razbojnika Medića.** Poročali smo že o senzacionalni razpravi proti zloglasnemu dalmatinskemu razbojniku Todoru Mediću, ki se je pričela pred dnevi v Šibeniku. Zanimanje za obravnavo je ogromno, zlasti pa včeraj, ker se je razpravljalo o njegovem najtežjem zločinu. Lani v januarju je po tehtnem premisleku ustrelil na Čekič planini z vojaško puško orožnika Marka Vekića. Za ta zločin zahteva zakon smrtno kazen. Po dolgem skrivanju je prišel v bližino domače hiše in bi rad govoril s svojimi starši, a se ni upal domov. Zato je pa šel na vrh, kamor je prišla tudi njegova sestra Sava. Prosil jo je za bratstvo, da bi se obrnil, nato sta se pa brat in sestra pogovarjala, kot patruirajo orožniki. Nenadoma je pa Medić čul, da se je blizu njega odkril zid, pogledal je tja in opazil dva orožnika, vsakega na drugi strani. Medić je za hip počakal kaj bo, tedaj je pa orožnik

ustrelil nanj, a ga ni zadel. Medić je pa začel bežati, pa je prišel med robide in pred visok zid, kjer ni mogel naprej. Tedaj je orožnik Vekić zopet nameril puško nanj, a Medić je bil hitrejši in je ustrelil Vekića naravnost v srce, da je bil takoj mrtev, potem je pa bežal Medić se zagovarja, da se je pravzaprav branil. Čet, da je stal tudi nižje od orožnika. Nato je bil zaslišan tudi drugi orožnik in zločinceva sestra Sava, prava dalmatinska lepota, ki je bila edina prisotna pri dogodku. Ko je odhajala iz dvorane, je poljubila obtoženega brata. Njena izpoved se pa bistveno razlikuje od prejšnjih. Preje je namreč trdila, da je stisnala tri strele, včeraj se je pa spominjala samo še enega.

— **Samomor bogatega posestnika.** V Srbobranu je pil v nedeljo dopoldne v samomorilnem namenu posestnik Nova Gavanski razstopino sode. Zdravnik ga je takoj poslal v Novi Sad v bolnico, kjer je pa samomorilec ob 4. zjutraj umrl v strašnih bolečinah. Gavanski se je zaprl v sobo, ko so pa prišli domači pol ure pozneje v stanovanje, so slišali iz zaprte sobe vzdihovanje. Vlomili so vrata in našli nesrečnega, ki se je zvijal v bolečinah. Ker je izpil pol litra strupa, je bila rešitev izključena. Povod samomora so baje družinske razmere.

— **Sušak ima že 16.000 prebivalcev** in sicer 7852 moških in 8010 žensk v 8439 gospodarstvih. V šteti pa niso vojaki. Pri zadnjem štetju je imel Sušak samo 13.000 prebivalcev.

— **Dan nesreč v Zagrebu.** Včeraj se je na Pantovčaku v Zagrebu pripetila težka nesreča.

— **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škroblieno perilo v najlepšo izvršitev.**

— **Iz Ljubljane**

— **Lj Torišče dela se vedno bolj pomika** naprej iz promenade proti Gradišču. Kanalizacijska dela so v Selenburgovi ulici končana, delajo pa še monterji in težki mestne elektrarne in plinarne, zato je cesta še zelo razkopana. Stranske plinovodne cevi izmenjuje tudi v tem delu ulice z novimi, glavno pa uravnava v pravilno lego in podlagajo, ker, če bi se sesedla, bi se poškodovala ter bi ne držala plana. Jarek za kanalizacijo je na Kongresnem trgu nekoliko globlji, ker se cesta dviga proti Gradišču, ob Zvezdi je približno 3 m globok. Delajo se vedno tudi ponči.

— **Lj Ze sedaj lepa Zeisova cesta** je dobila zopet nov okras. V črti od piramide pa do topol oz. vedno topol pred Jelačinovo filijalko ob šentjakobskem mostu pa do drugih topol na Emonski cesti je mestna vrtnarija posadila med cesto in pločnikom v pravih razmakih nizke kroglaste smrečice. Temnozeleni krogle prav živahno izpopolnjuje prazen prostor med cesto in zeleno trato ob zidu in delujejo zelo dekorativno. Baj je njih mestna vrtnarija namerava obrezovati, da bodo ostale okrogle, ne bilo bi pa napačno, če bi smreke pustili zrasti, da bi dobili v Ljubljani mogočen smrekov drevored, ki bi učinkoval silno resnobno. Raje bi seveda imeli tak temen drevored na kaki novopojektirani cesti proti pokopališču, ki so v Plečnikovem načrtu že itak za drevored, po mestu ali v tivolskem parku naj pa ne pozabijo na mecesov drevored, ki sicer ni senčen, pač pa prekrasen v vseh letnih dobah, zlasti pa spomlad, ko gibke vejice vihrajo v vetru, kakor nežna zelena tančica, oškropljena s krvavimi kapljami. Z nizom temnih okroglih smrečic med prašno cesto in zelenozelenimi piramidalnimi hrastičji pred sivim zidom, poraslim s črnozelenim bršljanom in bleščočo Vettehovo divjo trto, je gotovo zadostno Ljubljana, ki ima kaj zmisla za voljna vsa Ljubljana, ki ima kaj zmisla za lepote in vsaj malo dobrega okusa. Še lepše bodo po smrečice delovale jeseni, ko divja trta zagori s plamenom rdečih jesenskih barv.

— **Lj Pred otvoritvijo avtomatičnega bifeja v Ljubljani.** Moderni avtomatični bife v Selenburgovi ulici bo otvorjen najbrž že v soboto 2. maja. Vsa dela so končana, treba bo še samo nekoliko urediti aparature, da bo funkcijonirala. Davi je bila neodciljena otvorite, avtomatičnega bifeja, kateri so bili povabljeni predstavniki oblasti, novinarji, zastopniki trgovine itd. Vabili so se med drugimi odzvali župan dr. Puč, načelnik oddelka za trgovstvo in industrijo pri banki upravi dr. Marn predsednik Zveze obrtnih združenj g. Rebek in drugi odlični predstavniki naše javnosti. Gostje so bili postreženi z okusnimi sendviči, pivom in likerji, razkazano pa je bilo podrobno ves bife, mlega ureditev in druge podrobnosti. Izmed aparatov je funkcijoniral samo avtomatični bife za pivo, na katerem so že avtomatično točili pivo. V splošnem je videti, da se bo avtomatični bife v Ljubljani gotovo prav dobro obnesel, zlasti ker bodo cene zelo nizke.

— **Lj Dne 1. majnika zvečer ob 20. uri** se prav sigurno vrši III. simfonični koncert gledališke uprave. To sporočamo p. n. občinstvu, ker so nastali nekateri dvomi, češ ali bo koncert 1. maja ali ne z ozirom na to, da so druge proslave tega dne prenovane. Koncert je pa kulturna prireditev in ničesar drugega.

— **Lj Krasna francoska veseloigra »Dviški vene«** se ponavlja na šentjakobskem odru v soboto, 2. maja in v nedeljo 3. maja. Pri premijeri je veseloigra izredno ugajala vsled svoje fine komike. Pri predstavi sodelujejo dame Bučarjeva, Pirčeva, Gorupova, Kramerjeva in Ravnova ter mesto službeno prestavljene gđe. Petričeve gđe. Baranova, in gg. Škerli, Leder in Moser.

— **Kdor ljubi lahko veseloigro,** naj poseti predstavi. Vstopnice se dobe ob četrtka dalje v trgovini gosp. Miloša Karničnika na Starem trgu.

— **Lj »Sloga«** bo izvajala na svojem koncertu v ponedeljek dne 4. maja v Unionu Händlovo mogočno skladbo »Samson«, oratorij v treh delih. Obdelana je svetopisemska zgodba Samsona. Nastopajo poleg svetopisemskih oseb Samsona (tenor) in Dalile (sopran), se Izraelca Mikah (alt) in Manoa (bas), Filistejec Harafa (bas) in zbor Izraelcev in Filistejcev. Delo traja več kakor dve uri in je polno krasot, ki so lastne le polifonskemu slogu ter zapuščajo mogočen vtis. Vstopnice bodo po zmernih cenah na prodaj v Matični knjižarni.

— **Lj V glavnem tivolskem drevoredu** se te dni mnogo ne dela. Zdad prekopavajo nasip ob staneh drevoreda ter podkopavajo gnoj. Drevored je nasut v zgornjem delu a debelim gramozom, ki čaka menda na parna valjar. V ostalem pa delo počiva, kot je videti.

— **Lj Ptice pevke** se umikajo v mirne dele mesta. Radi obilnih javnih del po drevoredih in okoli vrtov in parkov so se tič preselili v boljša zatišja v predmestjih ter tamkaj tudi gnezdiijo. To se letos splošno opaža pri kosih, škinkovih in sencah.

Brivci se organizirajo

Občni zbor društva brivsko-vlasuljarskih delavcev in delavk — Pomen organizacije

Ljubljana, 29. aprila.

Kot je soditi po številnosti občnih zborov, je pri nas društveno življenje dokaj živahno, kar pa mnogokrat tudi pomeni, da je razvita stanovska zavest in čut za socialnost. In to je smatrati za kulturni pojav. Žal je pa še tudi mnogo društev ali organizacij na primitivni stopnji, ki le životariji, dremlejo, dokler povsem ne zasp. Mnogo društev se pa tudi razide zaradi notranjih spletk, nesloge, osebnih mržnje in nepravilnega pojmovanja pomena organizacije. Pozdravljati pa je, ali vsaj spoštovati vsako organizirano gibanje, stanovsko vzajemnost, saj je znak ljudske napredka ter očituje težnjo skupnega dela — skupnih interesov, ali čut za skupnost. Pomanjkanje baš tega čuta se nad ljudmi vedno bolj maščuje, razveseljivo dejstvo pa je, da se tega zdaj že mnogi zavedajo.

Snoči so se sestali ljubljanski brivsko-vlasuljarski pomočniki in pomočnice pri »Novem svet« na izrednem občnem zboru. Ti pomočniki in pomočnice so si ustanovili 1. 1927 »Društvo brivsko-vlasuljarskih delavcev in delavk«, ki je zadnji dve leti neprostoovoljno počivalo zaradi političnega osumljenja. Preiskava je pa dokazala, da se ne more društvu ničesar očitati, ter se mu dovoljuje nadaljnji obstoj in delovanje. Zato so brivci osnovali pripravljali odbor, čigar naloga je bila društvo zopet postaviti na noge, sklicati v to svrhu občni zbor, ki bi naj izvolil novo upravo ter uvedel društvo zopet v življenje.

Namen društva je, po prvotnih pravilih, ki so še veljavna, zastopati interese svojih članov v socialnem pogledu, sodelovati, da se določi maksimalni delovni dan, štiti nezaposlene, nuditi pravno pomoč članom v sporih z delodajalci, podpirati člane s podporami itd.

Občni zbor je otvoril in vodil predsednik pripravljalnega odbora g. M. Ivčević. V otvoritvenih besedah je na kratko pojasnil položaj društva ter da je bila organizacija vedno nepolitična, njeni cilji so bili predvsem zastopati interese članov, društvo je le strokovna organizacija, kar ostane tudi v bodoče. Pozdravil je navzočo zastopnike Delavske zbornice, predsednika g. Kopača in upravnega svetnika g. Jakopina.

Od starega odbora sta ostala samo dva člana. O delovanju odbora seveda nista mogla poročati, ker ni delal, blagajnik je samo povedal, da je društvo dobilo vrnjen pisarniški inventar in 100 Din.

V upravo društva volijo 7 članov odbora in 7 namestnikov, v nadzorni odbor pa 3 člane. Odborniki izvolijo na prvi seji iz svoje srede predsednika, tajnika in blagajnika. Pripravljalni odbor je sestavljal kandidatno listo novega odbora, predsed-

nik je pa poval prisotne, naj se oni predlože eventuelne liste. Predložena je bila še ena lista, vendar je bila sprejeta prva, pripravljalnega odbora, soglasno z vzklikom. Izvoljeni so gg.: P. Meglič, V. Burger, M. Zaletel, P. Habicht, Fr. Kliš, Ang. Sušnikova in V. Rejč; za njih namestnike: V. Spindler, Bastajčič, J. Klopčaver, Fr. Fakner, C. Njeguš, P. Tavčar in Fr. Spitzko; v nadzorni odbor pa: M. Ivčević, J. Podraževa in M. Mitar.

Pri raznoterostih so določili članarino mesečno 10 Din, enako za vse člane, dočim so jo prej plačevali v 3 kategorijah. Po formalnostih zborovanja je govoril g. Kopač o pomenu organizacije in potrebi organiziranja vseh in vsakogar. Iz njegovih krepkih besed se je izluščilo nekaj takih klenih resnic, da bodo gotovo učinkovale. Izrazil je upanje, da do katastrofe v društvu ne bo več prišlo. Mnoge njegove besede gotovo zaslužiijo, da se jih ne preze. Povedal je, da se dandanes vse združuje, kartelira, ter da je prva dolžnost vsakega delavca, da se organizira. Kakšnega pomena je združitev sil za skupne interese, se nikdar dovolj ne poudari. Delavci naj pomislijo, da dobe n. pr. kartelirane tovarne toliko zaščitne carine, da lahko z njo plačajo svoje delavce. Kaj je organizacija? Združitev vseh sil ene stroke proti nasilstvu druge. In, če kdo, je delavec prvi, ki bi moral biti organiziran. Kajti posameznik je brezpraven, nezaščitene, organiziranci pa že predstavljajo silo, ki jo morajo vsi respektirati nasproti nji. Toda organizacija je šele tedaj popolna, ko ni nikogar izven nje, kajti delavec, ki ne izpolnjuje svojih dolžnosti, je največkrat celo večji sovražnik delavstva kot sam kapitalist. In, če so složni gospodarji, zakaj bi ne bili delavci?

Zakaj se organiziramo po strokah? Zato, ker vsak razume težnje svoje stroke; frizer ne more razumeti tako težnj kovinarja kot obratno ne kovinar brivca. Prilagoditi se moramo vedno znati razmeram, življenju. No, imamo strokovne organizacije, ki se lahko včlenijo v strokovne komisije, te pa v internacionalo v Amsterdamu. Vsaka borba mora biti organizirana — in tedaj uspeva v kakršnihkoli razmerah — vsaka borba pa potrebuje tudi izveščane bojovnike. Vsak delavec mora poznati delavske zakone, zakon o zaščiti delavcev, o socialnem zavarovanju itd. Albert Thomas je zadnjič dejal v Del. zbornici, da bi bili delavci lahko bolj socialno zavarovani po vseh državah, če bi tudi sami k temu kaj doprinesli z organizirano borbo. V tem pogledu nam je lahko za zgled Dunaj.

In prvi namen organizacije mora biti, da izvešča svoje člane za strokovno borbo. Govornik je navajal z mnogimi primeri kakšne ogromne naloge še čakajo delavstvo v tem pogledu. Dejal je, da pomoč mora in mora priti samo od spodaj navzgor, sami si moramo pomagati. Med drugim je dejal, da je pri nas 70% prebivalstva tuberkuloznega. Kdo je pa tuberkulozen? Delavec! Na pomoč torej ne smemo čakati. Treba je, da pristopijo vse strokovne organizacije k strokovni komisiji amsterdamske smeri. Društvo brivcev bo o tem sklepalo na prvi seji, pomen in bistvo te komisije jim bo pa razložil g. Jakopin, ki jo zastopa.

Občnega zbora se je udeležilo izredno mnogo brivskih pomočnikov, potekel je pa nad vse vso, v slogi in vzajemnem duhu.

Oblečemo Vas
od nog do glave
za mal denar
Tudi na obroke!
A. PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Zane Grey:

Skrivnostni jezdec

Roman.

— Tudi jaz upam, da ne bo, — je zamrmrala Columbina. Prvi hip je bil napravljen Jack na njo zelo slab vtis, zdaj, ko je govoril tako odkrito in resno, je pa morala priznati, da ni napačen človek. Mislil je resno, gledal v tla in bral z nogu kamenčke. Columbina je imela ugodno priliko ogledati si njegov obraz natančneje, kar je tudi storila. Bil je res podoben svojemu očetu s svojo veliko, lepo oblikovano glavo in modrimi očmi, ki niso bile predrzne toliko po izrazu in ognju, kolikor po okrogli obliki. Njegov obraz je bil blede, na njem so se poznali sledovi težkih skrbi in sitnosti. Zdelo se je, da govori iz njegovih potez zatrti značaj. Njegova usta in brada sta bili ne disciplinirani. Columbina si ni mogla misliti, da bi bila prisiljena prezirati karkoli v potezah tega človeka; vendar ji je pa bil nekak tuj in zdelo se ji je, da se ga celo boji. Sklenila je igrati svojo vlogo nesebično do konca. Ona bi že našla njegove najboljše strani, zavoljo teh lastnosti bi ga spoštovala, bila bi dovolj močna, da bi vzdržala pri njem in mu pomagala. Ni pa imela moči, da bi brzdala svoje nejasne in čudne občutke. Kako je bilo mogoče, da ji na njem niso ugajale iste lastnosti, ki so ji bile všeč na Jimu Montani, Lemu in Wilsonu Mooru?

— Drugič v svojem življenju sem bil dolgo z doma, — je dejal Bellounds. — Prvič me je poslal oče v Canas City v šolo. To mi je bila igračka. Bil sem zelo žalosten, ko so me vrgli iz šole in poslali domov. Zadnja tri leta so pa bila pravi pekli.

V njegovem obrazu so se napele vse mišice in kri mu je udarila v glavo.

— Si delal? — je vprašala Columbina.

— Delal! Bilo je hujše od vsakega dela... Seveda sem delal.

Columbina se je ozrla na njegove roke. Bile so gladke in bele kot njene. Kakšno delo je opravljal, če je sploh govoril resnično?

— No torej, če boš pridno delal za očeta, če boš znal lepo ravnavati s cow-boyi in če ne zaideš več na kriva pota...

— Prisegam ti, da ta tri leta na alkohol in karte niti misli nisem — do včeraj. To strast sem srečno premagal.

— Če je to res, osrečiš očeta in mene, pa tudi sam boš srečen.

Pogledal jo je. Plaho, zadovoljno se je nasmehnil in Columbini se je zdel ta smehljaj dokaz, da ima Jack dobro srce in trdno voljo poboljšati se. Da, moral je biti dober človek ne glede na virtologovost v zgodnji mladosti.

— Oče želi, da se poročiš, — je dejal Jack nenadoma. — Ali ni to komično? Midva — ki sva se lasala in grizla ko pes in mačka! Se spominjaš, kako sem te nekoč pahnil v greznico? Ti si me pa počakala za hišo in me začela neusmiljeno obmetavati z gnijo repo.

— Da, spominjam se, — je odgovorila Columbina zamišljeno. — Zdi se mi, da je že zelo dolgo tega.

— In kako si pojedla mojo pasteto in kako sem ti iz osvete raztrgal oble-

kico, da si morala hiteti domov skoraj naga?

— To sem pa že pozabila, — je odgovorila Columbina in zardela do ušes. — Takrat sem morala biti še zelo majhna.

— Da, bila si pravi škrtateljček. Se spominjaš, kako sva se spoprijela z Moorom zaradi tebe?

Columbina ni odgovorila, ker ji ni ugajal izraz na njegovem obrazu. Spominjal se je še predobro.

— In ta račun bom z Moorom poravnal, — je nadaljeval. — Mimogrede rečeno — nočem ga imeti na farmi.

— Oče potrebuje zanesljive, dobre moči. — Njen pogled se je ustavil na sivem pobočju. Čim je Jack omenil Wilsona Moora, je začutila, kako velika je razlika med njima. Kar mrzilo jo je spreletelo.

— Predno se pomeniva o očetovi želji, bi rad nekaj vedel. Ali je Moore kdaj lažil za teboj?

Columbina je čutila, kako ji sili kri v glavo. Zakaj in od kod naenkrat ti neznani čudni občutki? Zakaj je oklevala pri tem naravnem vprašanju Jacka Belloundsa?

— Ne, nikoli, — je odgovorila nekam nervozno.

— To se mi pa zdi presneto čudno. Imela si ga izmed vseh fantov najraje. Se mene nisi imela tako rada. Sicer pa mene sploh nisi trpela, mrzila si me...

— Ali si se tega odvadila, Collie?

— Seveda sem se. Menim pa, da ne moreš trditi, da sem te sovražila.

Stopil je korak bliže. — Oče pravi, da si pripravljena poročiti se z menoj. Je to res?

Columbina je povesila glavo. Njegovo prijazno izgovorjeno vprašanje je ni zadelo, ker ga je itak pričakovala. Toda njegova navzočnost, pomen njegovih besed, to je naletelo v njo na najhujši odpor; po svojem svobodnem prevdaru se je bila uklonila očetovi zahtevi. Zdal se je pa opazila, da svojega telesa ne more prisiliti, da bi se žrtvovalo, kajti po tem tudi telo samo ni hrepenelo.

— Da, pripravljena sem, — je odgovorila pogumno.

— Kmalu? — Nestrpno je izgovoril to besedo in njegov glas se je izpremenil, bil je naenkrat poln navdušenja in ognja.

— Če bi bilo odvisno od mene, bi se to ne zgodilo — tako kmalu, — je zajecila. Njene oči, ki jih je sramežljivo povešala, so videle, kako je napravil korak proti nji in najraje bi bila zbežala.

— Zakaj? Oče meni, da bi bilo to dobro zame, — je nadaljeval Bellounds, ki ga je bila obšla močna sebična misel. Čuti odgovornosti mi je potreben. Zakaj pa ne kmalu?

— Ali bi ne bilo bolje malo počakati? Saj se niti ne poznavam, da ne govorim o najinih čustvih.

— Collie, zaljubljen sem se vate, — je dejal z desnim ognjem.

— Oh, kako je pa to mogoče! — je vzdihnila Columbina skoraj porogljivo.

— Priznati ti moram, da sem bil že davno zateleban vate — še ko sva bila otroka, — je dejal, — zdaj te pa najdem odraslo, tako lepo in dražestno in tako zdravo, cvetoče dekle. — In očetova obljuba, da boš moja žena — moja žena — ah, takoj sem izgubil glavo, ko sem te zagledal.

Vedro povzročilo vojno

Krvava vojna med Bologno in Moreno zaradi ukradenega vedra

V starih časih je zadostovala za vojno večkrat malenkost, ki ni bila vredna, da bi človek potečil zaradi nje nekaj kapljic črnile, kaj šele krvi. Ko je bila Italija še razdeljena na male kneževine in vojvodine, ki so se med seboj sovražile, sta pobegnili leta 1006 dva vojaka iz Modene iz taborišča svojega gospodarja in poveljnika mesta Bologne. Da bi se beg posrečil, sta vzela s seboj veliko vedro in ga nesla nalašč mimo poveljnika, kakor da gresta v njem po vodo. Tako sta srečno pobegnili in prispela na ozemlje Modene, za spomin sta pa vzela s seboj ukraden vedro.

S tem pa ni bila zadovoljna Bologna, kar je razvidno iz pisma, ki je bilo takoj poslano gospodarjem Modene in v katerem so gospodarji Bologne energično zahtevali, naj jim nemudoma vrnejo ukraden vedro. Modena si je pa tak način obnevanja prepovedala in vedra ni hotela vrniti. Bologna je ponovila svojo zahtevo še energičneje in Modena je odgovorila v enakem tonu, toda vedra ni hotela vrniti. Posledica je bila, da je napovedala Bologna Modeni vojno. Kmalu so se začele krvave bitke, vojaki so plenili mesta in

vasi, mučili in morili nedolžne ljudi ter skrunili ženske, ne da bi se obrnila zmagala na to ali ono stran.

Slednjič sta se sovražnika sporazumela in naprosila sardinskega kralja, sina nemškega cesarja, Henrika II., naj odloči o sporu. Ko se je postavil kralj na stran Modene, Bologna zopet ni bila zadovoljna in sklenila je kaznovati kralja in polastiti se njegovega kraljestva. To se ji je res posrečilo, kralj je bil ujet in v Bologni so ga vrgli v ječo. Zaman je ponujal nemški cesar za osvoboditev svojega sina kot odkupnino tako dolgo zlato verižico, kakor je bila dolga takratna meja Bologne. Bologna se je hotela osvetiti. In tako je moral preživeti sardinski kralj v ječi celih 22 let do svoje smrti, vkoval na rokah in nogah. Njegov oče je bil že davno mrtev, ko je smrt rešila sina strašnih muk.

Ta čas je bila pa končana tudi vojna med Bologno in Modeno, ne da bi bil kdo zmagal. Obe državi sta bili tako izčrpani, da sta morali položiti orožje. Vedro, ki je povzročilo toliko gorja, je bilo pa razstavljeno v Modeni v železni kletki, kjer ga lahko tujec še zdaj vidi.

Kolonijalna razstava v Parizu

Po vsej dolžini avenije Daumesnil so novi vhodi v posebno podzemno železnico, ki bo vozila občinstvo na kolonijalno razstavo. Tudi kavarne na tej aveniji se pripravljajo na razstavo. Vsa vrata in okna so že prepletkana, mnoge so dobile tudi nove portale. Trg pred vhodom na razstavo asfaltirajo. Na stolpu pred vhodom so delavci še zadnje dni pisali imena slavnih raziskovalcev, povsod se dela še sedaj s polno paro in treba bo napeti vse sile, da bodo priprave vsaj v glavnem končane, kajti otvoritev ni več daleč.

Večina velikih paviljonov je že dograjena. Dela v paviljonih samih se še niso pričela, a nekatere paviljone še grade. Povsod grade paviljončke, napeljujejo električno razsvetljavo in vodovod, delavcev kar mrgoli, vse je še v delu, razen kolonijalnega muzeja in nekaterih velikih paviljonov, vendar se pa že vidi vsa grandioznost razstave. Tuniški okraj je že gotov in v njegovih kavarnah se lahko po razstavnih cenah že obuduje. Tuniško mošejo stražijo zagorili arabski vojaki v pestrih uniformah. Z minareta pa ne kliče muzejni vernikov k molitvi, temveč delovodja delavce k delu. Jezero Daumesnil je izpuščeno in le še čaka na delavce in čolne. Zdalj utrjujejo bregove s cementom.

V Parizu še sedaj dobro ne vedo, kdaj bo kolonijalna razstava otvorjena. Te dni je bil objavljen sklep, da bo otvorjena 6. maja, čeprav še ne bo vse delo končano. V splošnem se pa že sedaj vidi, kakšna bo razstava in kaj bo pokazala. Videh se bodo točni posnetki arhitektur Afrike in Azije, zbirke najrazličnejših predmetov, pristni za-

stopniki raznih plemen, ki so to ali ono kulturo ustvarili. Za zabavo in razvedrilo bo služil poseben park, kjer grade ogromno »gorsko železnico«. Med razstavo se bodo vršile razne svečanosti, poleg tega pa organizira svojo svečanost vsaka država, ki razstavlja. Belgijski teden se bo vršil od 1. do 7. junija.

Orkestre v tovarne!

Strokovnjaki, ki se pečajo z racionalizacijo in ekonomizacijo dela, se obračajo h godbi, od katere pričakujejo, da jim bo izdatno pomagala v prizadevanju glede povečanja proizvodnje v nekaterih panogah industrije. Povečanje proizvodnje naj bi šlo na račun intenzivnejšega in plodnosnejšega dela. Morda ni več daleč čas, ko bodo tovarnarji spoznali, da bi kazalo najeti za tovarno, odnosno za delavstvo orkestre. Človek namreč mnogo lažje in z večjim veseljem dela, če posluša med delom godbo. To se je pokazalo v veliki meri v Rusiji takoj po revoluciji, ko je bilo treba napeti vse sile, da ni obstal vse promet, kar bi imelo nedogledne posledice. S primerno agitacijo in pa z godbo so boljše in navdušili ljudstvo za prostovoljno brezplačno delo in rešili državo katastrofe.

Nedavni poskusi v Angliji so pokazali, da je proizvodnja v neki tovarni poskočila za 25%, ker je spremljala delavce pri delu godba. Godbeniki so morali paziti, da so igrali ritmično s kretnjami delavcev. Če so pa igrali v drugačnem ritmu, je delo trpelo. Slične poskuse so delali tudi v Ameriki, kjer so nekatera večja podjetja že uvedla v pisarnah radio, kar zelo ugodno vpliva na delo.

Pudranje prepovedano

Vse večje ameriške banke so prepovedale ženskemu osebju pudranje med uradnimi urami, češ, da pomeni ta razvada izgubo časa in s tem tudi denarja. V Ameriki radi točno vse izračunajo in tako so tudi izračunali, koliko časa, odnosno denarja gre v nič, če se ženske po uradnih urah pudrje urami pudrajo. Če rabi ženska samo eno minuto, da odpre ročno torbico, se pogleda v zrcalo, odpre škatlico, se napudra, zopet pogleda v zrcalo in spravi škatlico nazaj in če se pudra v pisarni samo petkrat na dan, izgubi pet minut. V pisarni dela povprečno šest ur na dan in tako rabi za pudranje 72. del svojega delovnega časa. Če zasluži na leto 1500 dolarjev, izgubi podjetje samo z njenim pudranjem okrog 21 dolarjev.

Če ima velika banka 1200 uslužbenec in od teh 600 žensk, izgubi z njihovim pudranjem vsako leto nad 12.000 dolarjev. Ameriške banke zaposlujejo mnogo žensk in zato res lahko govorimo o propudranih milijonih, seveda samo o onih, ki jih izgube banke, ne pa o tistih, ki jih morajo odšteti ženske za puder.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Pred sodiščem.

— Dežnik ste zločini ob glavo svojega moža? Ali obžalujete svoje dejanje?

— Seveda mi je žal, gospod sodnik, saj sem dala za dežnik 300 Din.

Tiha sreča.

— Kako se kaj počutiš v zakonu?

— Imenito! Imam tako tiho, pošteno, zvesto in diskretno ženo...

— Hm, če jo pogledam, bi ti skoraj ne verjel.

— Psi! Stoji tu v sosedni sobi in posluša skozi luknjico v ključavnici.

Pomagaj si sam.

— Mojo sestro je slikal slaven slikar.

— Moja sestra se pa slika vsak dan sama.

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljah, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefovce grenčice«. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda zaradi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specerijskih trgovinah.

Dame, pozor! Novost!

Na original švica RUSSO-aparatu, ki je tehnično izpopolnjen, izvršujemo

TRAJNO ONDULACIJO brez bolečin, s širokimi ali ozkimi valovi.

Manicure! Specijalno striženje!

DAMSKI SALON I. POLANO Koptarjeva ulica 1 (pri Jugosl. tiskarni)

Makulturni papir

Prodaja uprava Slovenskega Naroda,

BUKOVH DESK raznih dimenzij, suhih, približno 1 vagon, proda Josip Grušovnik, Nančeva gora 6, p. Selnica ob Dravi. 1459

TRAME stropnike

raznih dimenzij, popolnoma suhe, ima v zalogi

„Mirija“, d. z o. z., LJUBLJANA,

Dumajeka cesta št. 46

Telefon št. 28—20, 25—95.

NA LJUBLJANCI se čolni že izposodujejo. Dobi ga lahko vsakdo v Čolnarni na Trnovskem pristanu. 1442

Medroce

predeluje in očisti tinte prahu na specialnem stroju samo

Rudolf Sever, LJUBLJANA, Marija trg 2

25/L

GOSTILNO

z vsem inventarjem prodam samo resničnu kupa, na prometnem mestu glavne ulice, blizu kolodvora, zaradi prevzema neke kopalniščne restavracije. Ponudbe na naslov: Vladimir Latinčič, Zagreb, Ilca 145. 1457

Likanje moške ali damske obleke Din 18.—

obračanje Din 300.— Garderoba najhitreje slika, kemično stisni in pošte (vstavi novo podlogo)

WALLET EXPRES, Stari trg št. 19.

Na željo se obleka kemično stisni, pošlje v 24 urah. — Stranke na likanje lahko počakajo. Po obleko se pošle na dom — na deželo z obratno pošto. 1461

POHISTVO NA OBROKE!

Spalnica, hrastove, politirane Din 5.500.—

Spalnica, pleskane > 2.800.—

Omara > 560.—

Postelje > 260.—

Kuhinje, kompl. > 1.100.—

Kredence > 580.—

Sprejemajo se tudi naročila za trgovske oprave in vsa mi-zarska popravila.

Vse drugo pohištvo se dobi najceneje pri

MIZARSTVO »SAVA«, Ljubljana, Kolodvorska ul. 18.

PIANINE! PIANINE!

Potnik tovarne klavirjev je prišel iz Berlina in ima s seboj tri pianine. Za reklamo prodaja zelo poceni. Pianina so s pravim angleškim mehanizmom. — Vprašati: Hotel »Slova«.

SVARILO!

Opozorjam, da bom vsakogar, ki bi širil o meni neosnovane govorice, neusmiljeno tiral pred sodišče. — Ljubljana, 27. aprila 1931. — Ivan Zore, mestni delavec, Ljubljana, Galjeveca št. 86.

Dezeni namizni prti

150/150 na dobrem blagu Din 55.—. Breda žepni robci komad Din 2.—. Entlanje, azuriranje, predtiskanje; specialni entel oblek. Vezenje mehanično, umetno in ročno, tamburiranje hotelskih in gostilniških zaves.

Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela štrukelj)

Žrebanje drž. razr. loterije

(Žrebanje V. razreda bo vsak dan do 20. maja.)

Dne 25. t. m. so bili izžrebani sledeči mali dobitki:

Din 2.000 št. 27.718, 39.591.

Din 500 št. 1.851, 1.879, 8.007, 8.023, 8.052, 8.087, 8.088, 9.718, 9.776, 13.889, 16.089, 17.945, 27.744, 27.788, 29.206, 29.230, 29.281, 33.751, 33.763, 33.775, 34.177, 35.369, 36.615, 36.690, 37.721, 37.751, 37.789, 37.800, 38.123, 38.199, 39.568, 44.124, 44.137, 44.149, 46.696, 47.443, 47.452, 47.483, 49.411, 49.412, 49.474, 49.485, 49.497, 49.499, 50.013, 50.057, 50.079, 57.351, 57.370, 57.388, 58.820, 58.837, 58.840, 59.505, 59.515, 59.527, 59.537, 66.414, 67.574, 67.600, 68.781, 69.109, 69.112, 69.148, 69.199, 69.410, 69.428, 69.453, 69.485, 72.063, 72.100, 73.791, 73.984, 75.197, 76.616, 76.687, 78.046, 78.058, 78.065, 87.246, 87.947, 87.949, 87.971, 89.113, 89.142, 96.665, 96.668, 96.684, 96.692, 96.836, 96.847, 96.891, 96.893, 98.933, 98.959.

Dne 28. aprila so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

30.000 Din srečka št.: 89.675, 10.000 Din srečki št.: 23.444 in 96.975, 4.000 Din srečki št.: 62.753 in 82.421, 2.000 Din srečke št.: 800, 1.108, 6.869, 7.952, 11.719, 13.846, 14.772, 15.406, 15.610, 18.857, 19.758, 21.773, 25.385, 26.149, 27.282, 29.064, 30.042, 39.316, 42.992, 47.781, 50.190, 51.255, 52.368, 55.375, 60.121, 60.161, 60.360, 60.977, 62.045, 64.476, 70.473, 74.244, 74.870, 75.253, 75.967, 77.042, 79.975, 85.002, 85.705, 87.997, 90.823, 91.237, 91.442, 91.914, 93.416, 94.094, 94.472.

Zaradi telefoničnega sprejemanja ne moremo jamčiti za točnost. Manjše izžrebane dobitke objavljamo naknadno. Neobnovljenih, neizžrebanih srečk je še na razpolago, zato bomo onim, ki jim bodo srečke izžrebane za manjše dobitke, na željo poslali neizžrebano srečko, da bodo mogli nadaljevati igranje na večje dobitke. Izžrebane srečke naj se nam takoj pošljejo.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19